

PODAWAĆ (654) *vb impf i [pf]*

impf [w znac. I.], [pf] [w znac. II.].

o oraz drugie a jasne; w *inf*: -dâw- (36), -daw- (31); -dâw- *LubPs, UstPraw, RejZwierz, RejAp, Górndworz* (2), *RejZwierz* (3), *RejPosWstaw, PaprPan, ReszPrz, ArtKanc, GostGosp* (2), *GrochKal, OrzJan, JanNkar, PowodPr*; -daw- *KromRozm I, KrowObr* (2), *Mącz, SienLek, WujJud* (3), *WujJudConf* (2), *ModrzBaz* (2), *Oczko, CzechEp, NiemObr* (3), *KochFr, LatHar* (2), *WujNT, SarnStat, GrabPospR, SkarKaz*; -dâw- : -daw- *BibRadz* (1:1), *BielKron* (1:1), *RejPos* (12:2), *CzechRozm* (2:2), *SkarŻyw* (1:1); w pozostałych formach: -daj- [w tym 2 r. błędne znakowanie]; -dâw- [w tym 7 r. błędne znakowanie]. *◇* *Formy tematów praes*: -dâw- (238), -daj- (162); -dâw- *BierEz, FalZioł, GlabGad* (3), *BierRozm, RejJóz, HistAl, KromRozm II* (4), *KromRozm III* (6), *Diar* (3), *LeszczRzecz, GrzegRóżn, SienLek, HistRzym, HistLan* (2), *KuczbKat* (2), *BielSpr* (3), *WujJud* (7), *WujJudConf* (5), *MycPrz* (3), *BiałKaz, StryjWjaz, ModrzBaz* (9), *NiemObr, ReszPrz* (3), *BielRozm* (2), *PaprUp, ActReg* (3), *KochCz, GrabowSet* (2), *RybGęśli, SarnStat, KmitaSpit, PowodPr* (3), *CiekPotr, SzarżRyt*; -daj- *DiarDop, BielKom* (2), *GroicPorz* (2), *OrzList, RejFig, RejZwierz, Górndworz* (2), *BiałKat* (2), *GrzegŚm* (2), *PaprPan* (2), *SkarJedn, ZapKościer* (2), *KochEpit, PudłFr* (2), *Górnrzm, Calep* (7), *GostGospSieb, GrochKal, Phil* (2), *Górntroas* (3), *OrzJan, WyprPl, LatHar* (9), *KołąkCath, JanNkar, SarnStat* (5), *SkarKaz* (11), *VotSzl, SapEpit*; -dâw- : -daj- *OpecŻyw* (1:1), *RejPs* (2:1), *KromRozm I* (1:1), *LubPs* (8:1), *KrowObr* (8:2), *RejWiz* (8:3), *Leop* (1:2), *BibRadz* (13:2), *OrzRozm* (1:1), *BielKron* (7:3), *Mącz* (6:7), *OrzQuin* (3:1), *RejAp* (8:2), *RejPos* (33:4), *BielSat* (2:1), *RejZwierz* (19:1), *RejPosRozpr* (1:3), *RejPosWstaw* (1:1), *BudBib* (2:1), *BudNT* (1:1), *CzechRozm* (1:4), *Oczko* (4:2), *KochPs* (1:2), *SkarŻyw* (1:16), *StryjKron* (2:1), *CzechEp* (3:4), *KochPhaen* (2:4), *BielSjem* (1:1), *KochPieś* (2:2), *ArtKanc* (1:1), *KochProp* (1:2), *KochFrag* (2:1), *WujNT* (10:9), *CzahTr* (1:4), *GostCast* (1:2).

inf podawać (80). *◇* *praes 1 sg* podaję (25) [w tym: -e (1)], podawam (19). *◇* *2 sg* podawasz (8), podajesz (6). *◇* *3 sg* podawą (101), podaje (72). *◇* *1 pl* podawamy (11), podajemy (4). *◇* *2 pl* podawacie (4). *◇* *3 pl* podawają (52), podają (24). *◇* *praet 1 sg m* podawałem (1). *◇* *2 sg m* podawałeś, -ś podawał (2). *◇* *3 sg m* podawał (59). *f* podawała (8). *n* podawało (2). *◇* *1 pl m pers* -smy podawali (1). *◇* *3 pl m pers* podawali (37). *subst* podawały (2). *◇* *fut 1 sg m* będę podawał (3). *◇* *2 sg m* będziesz podawał (1). *f* będziesz podawała (1). *◇* *3 sg m* będzie podawał *RejPos* (3), podawać będzie (2) *KochPs, PaprUp*. *f* będzie podawać (1). *◇* *1 pl m pers* będziemy podawać (1). *◇* *3 pl m pers* będą podawać (2), będą podawali (1); będą podawać *RejPos*; będą podawać : będą podawali *KochPs* (1:1). *◇* *imp 2 sg* podawaj (11). *◇* *3 sg* niech, niechaj podawą (2), niech podaje (1). *◇* *2 pl* podawajcie (1). *◇* *con 2 sg m* byś podawał (2). *◇* *3 sg m* by podawał (7). *f* by podawała (2). *n* by podawało (1). *◇* *1 pl m pers* byśmy podawali (2) *NiemObr, SarnStat*, bychmy podawali (1) *RejPos*. *◇* *3 pl m pers* by podawali (8). *subst* podawałyby, by podawały (5). *◇* *impers praet* podawano (3) *Diar, LatHar, GostCast*, podawało się (1) *ActReg*. *◇* *part praes act* podawając (43), podając (31); -ąc (75), -ąc (1) *BielSat*.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

I. impf (651) :

1. *Przekazywać; tradere PolAnt, Modrz, Vulg, Cn; porrigere JanStat, Cn; dare PolAnt; tendere Cn* (187) : Ná pirwżym mieyfeu pánnę całowano/ Tákże do końcá podawác kazano *KochFr* 25.

podawać kogo, co (12): *GórnDworz* D2, O8v; *WujJudConf* 61, 164v; Przeważa też [...]: y Miśtrze przekładali/ ktorziby dobre nauki podawali [*młodym ludziom*] *ModrzBaz* 128v; *ZapKościar* 1587/68v [2 r.]; *KochFr* 112; *PowodPr* 65. Cf *podawać co od czego do czego*, *Zwrot*.

podawać co od czego do czego [= *skąd dokąd*] (1): Kędy Pan mieszka/ á imienie ma blińko ná drodze iedno od drugiego/ tedy ma list podawać od imienia do drugiego imienia *Włodarz* álbo *Vrzędnik GostGosp* 14.

podawać czego komu (1): wszákże lię im [*cudzoziemcom*] na tym dofyć zdáło/ iż słow á mow zwyczajnych *Zydowńkich*/ *Greckich*/ y *Lacińskich*/ mocy y włańności tym podawali/ ktorzy w ięzyku słwym przyrodzonym pierwższe mieyńce miedzy nimi trzymali *BibRadz* *5.

podawać komu, czemu (12): Náturá w káżdą rzecz wliáá ono skryte ziárno ktore/ włańność á moc tę/ ktorą od przodká słwego pierwższego ziárná wzięło/ podáie temu ziárnu/ ktore wypuńcza s siebie *GórnDworz* D2, O8v; *WujJudConf* 164v; *ZapKościar* 1587/68v; *FRáńki* tu niepoważné z státkiem lię zmielźáły: Komuby drugie rzeczy więc nieśmákowáły/ Wziáwłszy słwą część/ ońtátek drugim niech podawa *KochFr* 113; *WujNT* 801 marg; *PowodPr* 65. Cf *podawać czego komu*; *komu ku czemu*, *Zwrot*.

podawać komu ku czemu (2): *WujJudConf* 61; ktore [*trzy włoki*] on podáie [*lege*: podaje] przeth prawem náłzim myeyskim panu auguńtinowy ossowńkiemu ku vziwaniu wieczńemy czańzy *ZapKościar* 1587/68v.

Zwrot: »podawać [co] sobie przez ręce« = *przekazywać jeden drugiemu* [*szuk zmienny*] (2): Páńńka ielst zwiierzchność: ten ma światem wládać. [...] Y ták do kónćá/ póki światá zltáwáć/ Będa to łobie przez ręce podawać. *KochPs* 32; *GórnRozm* F4.

a. Następcom [*kogo, co*] (9) :

podawać komu, czemu (7): młodym Ludziem trzebá ná to zwyczajiu y ćwiczenia/ od starych mężow świadomych *Spráwy Rycerńkiej*/ bo ci zwyczajiem słwoim leńszą śmiáłość y naukę młodym podawáią. *BielSpr* b3; *WujJudConf* 42v. Cf *podawać komu ku czemu*, »potomkom podawać«, »przez ręce podawać«.

podawać komu ku czemu (1): Powiádał ten *Leoncyus*/ iż on zapíłz [!] [...] miedzy innymi skárby *Bińkupom* go ku stráży iednemu po drugim podáią. *SkarŻyw* 102.

Zwoty: »do wieczney pámięci podawać« (1): też to/ nieśmiertelńá słwę o nich/ do wieczney pámięci [...] ludzkiej podáiąć/ te kxiáżeczki przez P. Stánińłáwá Iáćwiewyulźá *Końakowńkiego* nápińáńá [!]/ wydrukowáć dálem *KońakCathOkuń* A2.

»potomkom, synom podawać« (1:1): A dobrzy będa ná ziemi mieszkańli/ Y słwoię włańność słynom podawali. *KochPs* 54; *SkarŻyw* A5v.

»przez ręce, z ręku w ręce [*komu*] podawać« (1:1): *Zydowie* nie iedno pińáne prorocńwá mieli/ ale też y tákie/ ktore ná pámięć vmieli/ a iedni drugim ie (iáko przez ręce) podawali. *BudNT* Hh4; Nie byłá to nigdy myśł *Páwłowá*/ áby on iákie vńtne trádycye/ ktoreby oprócz pińmá stárlzym zborowym zlecone były/ á oniby ie drugim z ręku w ręce podawać mieli/ zálecać miáł. *NiemObr* 76.

Szereg: »podawać albo tradowáć« (1): ták też potomkowie ich nie mogli nic roznego álbo przeciwnego pińmu ich *Końciołowi* podawać álbo trádowáć *WujJudConf* 42v.

Przen [*czemu*] (1) :

Zwrot: »z siebie podawać« (1): á nawałności wzięwłszy okręt ná fie/ náczęły im iáko piłą miotác/ iedná wáłność drugiey z fiebie ie⁸⁰ podawáiąc *HistRzym* 11v.

b. *Przedstawiac słownie, podawać do wiadomości, mówić lub pisać; dictare Calep; contradere Cn* [w tym: *co = typ wypowiedzi (10), co = treść, temat wypowiedzi (9), czego = treść, temat wypowiedzi (1)*] (25) : *czego iálny árgument był/ oné miłóściwé y láłkávę przez lífty włkázývánia do mnie/ [...]* *które [król Stefan] podawać łamże raczył JanNKar Bv.*

podawać komu, czemu (15): *RejPos* 251; *RejZwierc* 209; *przeto coć podawam, Y o co żądam, przyimi CiekPotr* 38; *Przypomnię/ ácz że wlytydam ielzcze tu kęs fiebie/ Podáiąc w niewdzięczności twoi tobie ciebie [tj. że jesteś niewdzięczny]. CzahTr* I2v, [D]v, G2, H3. *Cf* »podawać na jaśnią«, »na piśmie podawać«, »światu podawać«, *W przen Zwroty*.

podawać do czego (3): *Dicto – Leko mowiąc do piłfanią podaię. Calep* 320a; *Podawam iák mędrłżemu to do vważénia CzahTr* [D]v, H3.

podawać w czym (2): *KochPs* 26; *ia zgoła nie widzę iákoby zgodne rzeczy I.M. podáwac miał w łwym Wędzidle CzechEp* 185.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (1); iż (1), zaimek względny (1)] (2): *łłuchay przed kim [...] wyznánie niegodności fwoich czyni/ iedno Pánu łámemu/ to iemu podáiąc á przypifuiąc/ iż to máią wlyztyko z dobroci á z miłofierdzia iego. RejAp* 50v; *ActReg* 20.

W charakterystycznych połączeniach: apoftegmata podawać, imię [czyje], piękne słowka, pracę, rzeczy, sprawy [czyje] (2); do pisania podawać, do uważania (3); cesarzom podawać, ludziom (2), mądrym (2).

Zwroty: »podawać [czego] na jaśnią [komu]« (1): *vřam. Ze mię Bog vpadłęgo ręką řwą podniefie/ Y řprawy me poczciwe zá czáfem wyniefie. Podáiąc ich ná iálnią ludziom w wiadomości CzahTr* B.

»podawać mową« (1): *Nie dármo Lichtánłkami ták ich z dawná zową/ Bo wnet ręką poprąwíá co podáią mową. PaprPan* K2.

»mowę podawać« (1): *izalis ty ieft Alexander/ ktory s tákowym gniewem twoię mowę podawálř [sermonem tuum promulgas] HistAl* Fv.

»na piśmie [komu] podawać« (2): *Gdyż włálnych imion ófob tych nie przypominamy/ Ktorych řprawy tu ná piřmie ludziom podawamy. HistLan ktv; NiemObr* 104.

»światu podawać« (2): *Będę imię twoie řwiátu w pieřniách podawál. KochPs* 26, 12.

»podawać w wiadomości« (1): *CzahTr* B *cf* »podawać na jaśnią«.

W przen (3) :

Zwroty: »do myřli [komu] podawać« (1): *Ná moim pogrzebie nie mow/ iż pogrzebałř Sokrátęfá: bo nie řłuzłnie řię to mowi: y w tym zgrzeřlyřř/ y ludziom nieco złęgo do myřli podáiefłř. SkarKaz* 384a.

»podawać [komu] przed oczy« (1): *TV moy bráćie coć zá řprawę podawam przed oczy/ Gdy będziefłř czędł wyrozumiefłř HistLan ktv.*

»w ręce [komu] podawać« (1): *krotkochmy wypifáli/ y to W.K.M. y wřzem wiernym Pánłłkim [...]* *w ręce podawamy WujJudConf* 12v.

α. *Publikowác; publicare Cn (2)* :

Zwroty: »in lucem podawać« (1): ofiáruię y dedykuię to niewydworne/ ále życzliwe y vprzeyme Votum íwoie/ [...] á to ie pod rozłádek W.M. mych Miło: Pánow/ *in lucem* podaię *VotSzl* A3.

»miedzy ludzie podawać« = *publicare Cn* (1): leć ícripta te nic niewádzá/ áby káždy vważał poczziwá pracę kto iá miedzy ludzcie podawa *MycPrz* II B3.

»pod rozsádek [czyj] podawać« (1): *VotSzl* A3 *cf* »in lucem podawać«.

c. *Proponowác; proponere, referre* *Modrz* [w tym: *co* (16), *czego* (5)] (27) : *BielKron* 185; *ModrzBaz* 92; *StryjKron* 567; Ku czemu drógá tobie/ królu/ tym łatwiéyíza/ Im rzecz/ któręy podaięí [tj. *unię Polski z Litwą*]/ íámá íeft wáżniéyíza *KochProp* 15.

podawać komu (11): *Diar* 40, 79; *DiarDop* 105; *Leop* 2.*Par* 32/3; Márkus Cycero [...] íłufzná rzecz podawał obiemá ítronomá *BielKron* 131; *RejZwierc* 101v; ktorego niezdało się concedowac dla Krola Szwedzkiego aby się go nie excludowáło in pace acz się Litwie tego nie podawało *ActReg* 56, 104; *GórnTroas* 5. *Cf* *podac komu od kogo; komu ku czemu*.

podawać komu od kogo (1): ale nam niejákich kondycyj, ktore sumnieniam ludzkim znośne nie były, od WKM podawano. *Diar* 86.

podawać komu ku czemu (1): ktorzi [posłowie] ácz niemáią mocy wotowác/ wízákże wiele rzeczy potrzebnych podawáią ku rozbierániu Senatorom. *ModrzBaz* 24.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: tego (4); *aby, żeby* (2), *jeśliby* (1), *zaimek pytajny* (1), *zaimek względny* (1)] (5): wííedífy w rádě z Kxiáżęty/ y mężmi co mocnieyíífy/ (podawał im tego áby záthkáli wierzchy íthudnic ktore były przed miáítem *Leop* 2.*Par* 32/3; *ActReg* 19, 104; [posłowie mieli traktaty] podawáiąc téż tákięz z obu ítron/ coby w przednieyíízych Vniách moderowano [...] byđz miáło. *SarnStat* 1005; podaię tego ludzióm/ żeby Polńkim ięzykiem rzeczy té pífáli/ którę íá/ ábo w Gréckim/ ábo w Lácińńkim ięzyku. *GórnTroas* 5.

W charakterystycznych połączeniach: koronę podawać, krolestwo, liczbę, rzecz (2), *zдания; podawać Litwie, ludziom, marszałkowi, obiema stronoma, senatorom; podawać ku rozbieraniu*.

Zwrot: »kondycyje, conditiones, kondycyj podawać« (4:1:1): *Diar* 47, 48, 86; już czekać skromnie czasu tego, ktory nam k temu WKM obiecowác raczysz, będziemy za tymi kondycyjami, ktore WKM NMP na tej karcie podajemy. *DiarDop* 105; *ActReg* 33, 109.

Przen (1) : Tę myśl wíziác przyđzie/ którác íczęścié twé podaię *GórnTroas* 38.

α. *O licytacji, targowaniu się; liceri Mącz, Calep, Cn; contraliceri Calep, Cn; licere, licitari, licitationem facere, poscere Cn* (5) :

podawać na co (1): *Liceor Pretium offero* – Nazaczenienię podaię. *Calep* 602a.

Zwrot: »więcej podawać« = *plus liceri Mącz, Cn; augere pretium, licitationem vincere Cn* (4): *Licitatorem apponere*, *Podkupniá* któryby więcej podawał nárzáđzić. *Mącz* 310a, 192c, d; *Contraliceor* – wiecey za rzecz podawacz w kupi niz drugy, podkupiam. *Calep* 254a.

d. *Wypowiadać się autorytatywnie; głosić, nauczać, ustanawiać, zalecać; communicare* *Modrz* (111) :

α. *W dziedzinie religijnej; tradere* *PolAnt, Modrz, Vulg; praestare* *PolAnt* (81) : *SarnUzn* B7v; *Vípráwiedliwienie grzeźnego [...]:* nie íeft gołe vderzenie w pierśi/ [...] iáko íobie herezye pochlebiuá y fáłzywie podaię *SkarKaz* 347a.

podawać co [= rodzaj wypowiedzi] (46): Co po dźiśdzyeń yego fludzy kácerzowye czynią: myáfto flowá bożego fwoye dumy y wymyflly obłędliwe ludźyom podawáyąc. *KromRozm II* n4; *KrowObr* 44; *Leop* *A3v; *BibRadz* *3, *Act* 16/4; *RejAp* 196v; *RejPos* 175; *GrzegŚm* 7; *WujJud* 37v, 206; *CzechRozm* 253; *CzechEp* 145, 279; Niechayże fię tedy K.K. nie przechwala/ áby on iednoftáyne wyznánie/ powfzeczne go kościołá podáwác miáł *NiemObr* 142, 77; *WujNT* 462, 466; y Pan IEZVS ták trudne przypowieści podawáł/ y wykład ich lámym vczniom przekládał *SkarKaz* 81b, 486a. Cf »ewanjeliją podawać«, »naukę podawać«, »podawać przykazanie«, »podawać zakon«.

podawać co [= temat, treść wypowiedzi] (27): *KromRozm I* M2v; á táyemne obrzędy boże [...] nye poruffone záchowálz/ nikakye ich poślólicýe proftym álbo nye w práwyoným nyepodawáyąc. *KromRozm II* i, y3; *OrzList* d2v; *OrzQuin* Aa2; *RejAp* 11v, 16v; Tu fłyfzyfz/ iż tu żadnych infzych fpraw nie podawa nam Ewányeliftá s. ku ofięgnieniu żywotá wiecznego *RejPos* 121, 174v, 302v; *BiałKat* 41v; *KuczbKat* 120; *WujJud* 29v; á iefli kiedy Pan Bog podáie nam przez fłowo fwoie nieiákíe požytyki zbáwienia náłzego/ ábyfmy ie odnieść mogli. *RejPosRozpr* [c4]v; *RejPosWstaw* [143²]; *BudBib* b3; *SkarJedn* 360; *SkarŻyw* A4v; *CzechEp* 133; *NiemObr* 141; *LatHar* +5v, 433, 512; *WujNT Act* 16/4, s. 726; *SkarKaz* 38b, 82b.

podawać komu, czemu (54): *KromRozm II* g2v, i, n4, y3; *KrowObr* 44; *Leop* *A3v; *OrzList* d2v; *BibRadz* *3, *Act* 16/4; *OrzQuin* Aa2; *RejAp* 16v, 196v; *RejPos* 121, 174v, 175, 302v; Czyli mnimacie/ że Doktorowie y Concilia fny y wymyflly fwoie w pífmie fwoim ludźiom [...] podawáli *WujJud* 37v, 75, 206; *RejPosRozpr* [c4]v; Iáko y Páweł f. kościołowi w Korincie nic podawác nie chciał/ iedno iáko od Páná wzyął. *RejPosWstaw* [143²]; *BudBib* b3; *CzechRozm* 189, 253 [2 r.]; *ModrzBaz* 128v; *SkarJedn* 360; *CzechEp* 20, 133, 209, 279; *NiemObr* 71, 77; *ReszPrz* 68; *LatHar* 433; A gdy chodźili po mieściech/ podawáli im ku chowáníu vftáwy/ ktore były poftánowione od Apoftółow *WujNT Act* 16/4, s. 462, 466 [2 r.], 1. *Tim* 1 arg. Cf *podawać komu do czego; komu od kogo*, »ewanjeliją podawać«, »przyszłym czasom podawać«, »światu podawać«, »podawać ku wierzeniu«, »podawać zakon«.

podawać komu do czego (1): Tákże y ofoby ty ktore fię zá tákíe niewidome y duchowne rzeczy imáią [...] y ludźiom ie do pozyfkánia zbáwienia podáią/ wzgárdzone fą v świátá *SkarKaz* 82b.

podawać komu od kogo (1): tedy tho do náuki náleży/ ktorą ten Prorok obiecány miáł tákże ludziom od Bogá podawác *CzechRozm* 105v.

podawać ku czemu (9): *BibRadz Act* 16/4; *RejPos* 121; *WujJud* 206; Tákże Apoftól Páweł święty przykłády y cnoty ich ná wierze budowáne wylicza/ y ku náśládowníu podáie. *SkarŻyw* A4v; *WujNT Act* 16/4, s. 466. Cf »podawać ku rozsádkowi«, »podawać ku wierzeniu«.

podawać miedzy kogo (1): Ktorą [naukę apostołską] Duch święty ná nich od Bogá wylany. Przez ich vftá podawáł miedzy Chrześciány. *KołakSzczęśl* C.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: aby (1), iż (1)] (2): Yáko wyerzyły ine myáftá/ ktorým Páweł S. y Silás bez pífmá podawáli/ áby ftrzegli vftaw onych *KromRozm II* g2v; *ReszPrz* 68.

W połączeniach szeregowych (2): Coż wy záfię rzeczenie niezczęfni dudowie/ kthorzy [...] co infzego fwiáthu przynoście/ podawacie/ y opowiedacie/ álbo ná pífmie wydawacie. *RejAp* 11v; *CzechRozm* 99v.

W porównaniu (1): [Ezajasz] podawał nauki iakoby nieiakego lekarftwá przewybornego/ gdzie w ludziach baczył iakie niedoftátki wedle potrzeby. *BibRadz* I 353v.

W charakterystycznych połączeniach: podawać artykuły wiary, dekrety (formę dekretu) (2), dумы, obietnicę, poselstwo, postanowienie, przypowieści, sąd, sny, ustawy (5), wykłady, wymysły, wyznania; podawać cerymonije, cnoty, kstałt prawdy, obrzędy, pożytki zbawienia, przykłady, wiarę (pożytki wiary) (3); inszym podawać, Izraelczykom (ludowi izraelskiemu) (2), koncylijom, Kościołowi, ludziom (8), Mojżeszowi, narodom, niewprawionym, prostym, sobie, tłumom, Tymoteuszowi, uczniom, wiernym (4), Waszej Krolewskiej Miłości, zborom, żołnierzom; podawać ku chowaniu (4), ku naśladowaniu, ku osiągnięciu żywota wiecznego.

Zwroty: »ewanjeliją, pismo [komu] podawać« [szyk zmienny] (2:1): *KrowObr* Bv; *WujJudConf* 88v; Bo gdyby był chciał/ on ftary [zakon] w całości zachować/ y wam gi zalecić/ tedy by mu nie trzeba było podawać wam Ewanieliey. *CzechRozm* 82v.

»naukę, nauki (G) podawać« = *doctrinam tradere* *Modrz* [szyk zmienny] (19:1): *BibRadz* I 353v; *WujJud* 75; A Tymoteufzowi [Paweł Apostoł] naukę podáie około zachowania zdrowia iego. *CzechRozm* 189, 105v, 253; *ModrzBaz* 128v; Słuchaycie Rzymianie iako zdrową naukę ten człowiek podáie. *SkarŻyw* 147, 119; *CzechEp* 20, 30, 36, 209; *NiemObr* 23, 71, 115; *PudłFr* 17; *KołakSzczęśl* C; *WujNT* 470, 1. *Tim* 1 arg; *SkarKaz* 240b.

»podawać przykazanie« (1): Y nie bes przyczyny/ Moyżesz podáiąc/ rofkazuiąc/ y wyliczáiąc ono dzieięćioro przykazanie [...] tego nigdy nie powiedział *CzechRozm* 99v.

»przyszłym czasom podawać« (1): Y nie wftydziłi fię drudzy/ pińaniem nabożnym/ y gruntownym/ takich rzeczy/ y przyszłym czáfom podáwác. *LatHar* 512.

»podawać ku rozsądkowi« (1): Podáie [Łukasz] ku rośfądkowi: káždy niech obfituie w swoim wyrozumieniu dobrym/ pátrząc ná zgodę pińm iálnych. *GrzegŚm* 54.

»słownie podawać« (1): poniewáz tenże Duch ś. przez Apoštoły mowił/ kiedy słownie co podawali/ iako y kiedy pińáli *WujJud* 29v.

»światu podawać« (3): *KrowObr* Bv; *RejAp* 11v; Y ná tyż to ludzie przyźło wiarę Chriftyńską ftánowić y światu podáwác? *NiemObr* 141.

»podawać [komu] ku wierzeniu« [szyk zmienny] (2): *BiałKat* 41v; iako bárzo ieft potrzebno [...] rozumieć to co nam o káżdey świętości z ofobná Kościoł Powłzechny ku wierzeniu podawa *KuczbKat* 120.

»podawać [komu] zakon« [szyk zmienny] (4): [Prorok Jeremiasz rozkazał Żydom idącym na wygnanie wziąć ogień] Podawáiąc im zakon [Dans eis legem] áby nie zápomináli przykazania Páńfkiego *BibRadz* 2. *Mach* 2/2; *RejPos* 179; *BudBib* 2. *Mach* 2/2; *CzechEp* 113.

Szeregi: »podawać i objawiać« (1): Iż Pan Bog zázwdy w kościele fwiętym wzbudzał ludzi godne/ vtzone/ y fwięte/ przes ktore ratzył pińmo fwięte wykłádác/ y fwiáthu wśzyftkiemu po[d]áwác y obiáwiác. *KrowObr* Bv.

»podawać a opowiedać« (2): Słuchay pilnie tego Páná swoiego/ coć s tey drugiey á wdzyęczney łodki swoiey podáwác á opowiedać raczy. *RejPos* 174v, 175. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»podawać abo postanawiać« (1): O moy miły Pietrze/ czemuż tu nie mówisz/ abyście tego byli pilni co wam będą podawać abo poştánawić pothomkowie abo namiáftkowie moi *RejPos* 302v.

W przeni (1) :

Zwroty: »do oczu [czyich] podawać« (1): iefli fię godzi drugim/ rzeczy/ ktore gorzey niżli ítrzały/ duŕze ludzkie obraŕliwie przenikáią/ do oczu/ wízu/ y ręku ludzkich podawać? *LatHar* +5v.

»do ręku [czyich] podawać« (1): *LatHar* +5v *cf* »do oczu podawać«.

»do uszu [czyich] podawać« (1): *LatHar* +5v *cf* »do oczu podawać«.

Przeni [co] (2) : ktorzy [doktorowie kościelni] ták te słowá zgodnie wykładáią: Íż Chriřtus był rowien Oycu [...] K temu/ y lámá rzecz ten wykład podáie *WujNT* 687.

podawać czemu (1): Ale co [Pan] łam wrádzi/ co łam poştánowi/ To wiek podawać będzie wiekowi. *KochPs* 45.

β. *W sprawach świeckich; porrigere JanStat, Cn; aggredi, communicare Modrz* (14) : Apollonius on/ choŕze Mędrzec iáko połpołity człowiek mowi/ choŕze teŕ Filozoph/ iáko Pytágorýkowie podáią/ wífedł do Perłkiey źiemie *Leop* *B2.

podawać co [= rodzaj wypowiedzi] (5): á my niethylko byfmy ile czuć mieli/ ále áni słuchać iedni drugich/ áni ſcripta kthore podawáią przyimowác chcemy *MycPrz* II B3v; *NiemObr* 160; *SarnStat* 1011; tedy tę Propoficią ſpiławízy/ podawam wízyłtkim łtanom tey Nawy *PowodPr* 2. *Cf* »nauki podawać«.

podawać kogo, co [= temat, treść wypowiedzi] (7): że teŕ [Aleksander Macedoński]/ ná Aryřtoteleřá Miłtrzá ſwego ciáŕzył/ iż ono czym wízytkie inŕze ludŕi przechodźić chćiał/ to on drugim wćząc y piřząc podawał. *ModrzBaz* [16]v, 1 [2 r.]; Formę przyſięgi Piřárzá Ziemłkiego znajdzieř *Tit. Piřarz*, w księgách 10. ktorą podáią y Piřárzowi Grodzkiému. *SarnStat* 489; *GrabPospR* L2. *Cf* *podawać co z czego; komu kogo za kogo*.

podawać co z czego [= że coś jest skąd] (1): y táką odmiánę oni [filozofowie] w rzeczách widząc/ początek rzeczam z źiemie podawáli *Oczko* 5.

podawać komu (8): A tak tile ile mi Pan Bog rołádku z łáki ſwey ſwiętey wŕczyć raczył/ tedy podawam W.M. wízem łtanom Rycerłkim *MycPrz* II D2; *ModrzBaz* [16]v; *SarnStat* 489; *PowodPr* 2. *Cf* *podawać komu kogo za kogo, Zwroty*.

podawać komu kogo za kogo (1): ten Czech z Lechem brátem/ którę nam y Czechom iuŕ zá napewnieyřé przodki Kroynikarze náłzy podawáią/ ciágną zá łobą iefcze nieco wátpliwořci *KochCz* A4.

podawać miedzy kogo (2): KTorzi fię onych rzeczy miedzy ludŕi podawać wáŕą o ktorych iuŕ drudzy piřáli [Qui res ab aliis tractatas scribere ipsi aggrediuntur]/ dwoiákim obyczáiem z onemi łwemi ſpiłami popiřác ſię práciuí *ModrzBaz* 1, 1.

Zwroty: »nauki [komu] podawać« (1): ábyřmy tym/ którę ku cięlefnęy potrzebie podęymuiemy/ y zbáwiennę teŕ náuki im/ ile z nas moŕe bydź/ podawáli [ministeria porrigamus *JanStat* 743] *SarnStat* 986.

»ſwiátu [ku czemu] podawać« (1): Spiłowáli teŕ oni Ceřarzewie Pogáńřcy rozmaíte práwá/ ktore ſwiátu ku chowániu/ y przeřtrzegániu podawáli *NiemObr* 160.

»podawać [komu] ku wiadomości« (1): przeto My [...] to wżyftko [...] ku wiadomości wżem którym to należy podáiemy. *SarnStat* 1011.

γ. O tekstach: zawierać treść; praestare PolAnt (16) :

podawać czego [= treść wypowiedzi] (1): *LatHar* 665 *cf Szereg*.

podawać co [= rodzaj wypowiedzi] (4): Aniby pilnowáli baśni/ á rodzáiowych wywodow nie ográniczoných. Ktore gadki rádźzey podáią/ niż zbudowanie Boże w wierze. *BudNT* 1.*Tim* 1/4. *Cf* »podawać naukę«.

podawać co [= temat, treść wypowiedzi] (12): *KromRozm II* r2v; *KromRozm III* B8; *LubPs* 12v *margin*, Y6 *margin*; *KuczbKat* 30; *KochPs* 45; Bo też nigdźzey ták rzeczy tey pińmo ś. nie podáie. *CzechEp* 349; *LatHar* 262; áby miał [przekład] ánnotácye/ ktoreby wykłády mieyfć trudnieyfzych [...] pokázowály/ y prawdźiwe ich rozumienie z pińmá y z Doktorow Kátholickich podawály *WujNT przedm* 2, s. 200, 217. *Cf Ze zdaniem dopełnieniowym*.

podawać komu, czemu (8): A tá Ewányelia práwe wżywánye fwyátófcí włoby zámýka/ y kołfyołowi podawa. *KromRozm III* B8; *WujJud* 158. *Cf podawać komu ku czemu, Zwroty*.

podawać komu ku czemu (2): Co nam iálnie ten Pfálm podawa ku wiedzenu. *LubPs* 12v *margin*; *KuczbKat* 30.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Tegoć nam áni wftáwá ani zwyczay niepodawa/ áby (Dyakoni) [...] Ciáło Páńskie podáwáć mieli. *WujJud* 158.

Zwrot: »podawać [komu] naukę« [szyk zmienny] (3): *LubPs* Z4v *margin*; Toż fłowo Boże podáie nam náukę/ ktorymbyfmy obyczáiem żywotá wieczne⁸⁰ doftápić mogli *RejPosRozpr* [c4]; *LatHar* 381.

Szereg: »przekłádać i podawać« (1): wezmi przed fię punkt ktory/ to ieft czáftkę hiftoryey/ [...] y około oney pámięć y rozum zábaw: rozbieráiąc z pilnością/ co w łobie ma/ częgo [...] z ftrony innych tákich náuk przekłáda y podáie. *LatHar* 665.

W przeni (1) :

Zwrot: »do uszu [komu] podawać« (1): Co nam do wřzu ten Pfálm potrzebne⁸⁰ podawa. *LubPs* Y6 *margin*.

2. *Dawać, udzielać, zawierać; porrigere PolAnt, Modrz, Calep, Vulg, Cn; propinare Mącz, Cn; offerre Calep, Vulg; ministrare Calep, Cn; dare, mittere PolAnt; porricere, suggerere Mącz; exhibere, subministrare, suppeditare, ultro dare Calep; praeberere tensa manu dare, protendere Cn [w tym: co (182), kogo (8)] (206)* : Porricio, Podawam, Porzucam/ też ofiáruię czinię ofiári. *Mącz* 162d; *WujJud* 124; Apołtołowie Pána Kryftułowí nawiernieyfzy fłudzy/ á nacźynie wybráne Boże/ nie podawáli Duchá fwiętego *RejPosRozpr* b4; *ReszHoz* 116; Offero Exhibeo, ultro do. – Podaie. *Calep* [726]a, [1018]b.

podawać komu, czemu (33): dla vchronyeny roftyrkow káplani obawłfy yednego myędzy łobą/ władzą mu nád łobą podawáli. *KromRozm III* H8, K4, K7v; *LubPs* H2v, R4, R6 *margin*; *RejZwierz* A2v; *BibRadz* I 12b *margin*; *OrzRozm* Ov; *RejPos* 123, 164v [2 r.]; Do wćciwego á bącznego Polaká od tegoż co mu ty kłięgi podawa krotkie á przyiacielńskie nápomnienie. *RejZwierz* 267, 206v; *WujJud* 85v, 162; *BudNT* d; *SkarŻyw* A4, 501; *PudłFr* 60; *OrzJan* 115; *WyprPl* B3v; dla tego iż połtánowił dzień w ktory ma fładzić świat w fprawiedliwófcí/ przez mężá ktorego náznaczył/ wiáre podáiąc wżytkim

[*fidem praebens omnibus*] *WujNT Act 17/31; JanNKar A4v; SarnStat *8. Cf podawać komu do czego; komu ku czemu, Zwroty.*

podawać komu do czego [= w jakim celu] (1): o czym [o *cieplicach*] że wzmiankę tylko [...] opisał Gálen/ wymawiąią go drudzy/ że to miał za rzecz prostą/ a takiemi łye bawić niechciał/ co ie Empirici/ to ielt Medycy [...] ludziem do używania podawać zwykli. *Oczko 10.*

podawać komu ku czemu (2): iż thu Pan temu kochaniu łwemu/ [...] rozna łwiatłóść ku pociefze iemu/ podawać raczy *RejPos 337; ReszPrz 46.*

podawać do czego [= gdzie] (2): Włzakoż nie przeto podaię do niey ty Kłięgi/ aby fię ich wiefzzy poczet a liczbá w Bibliotece W.K.M. przyczyniá *BibRadz *2v; RejPos A3.*

podawać w co (1): Potym s tych przyczyn [...] przyšzedł w nienawiść káplanom żydowłkim/ zwłázczá gdy ciało łwoie w pokarm/ a krew w picie łwięte podawał *BielKron 138v.*

podawać gdzie (1): Bo dom/ dzyeci/ a zóná/ nie nátkáne piekło [...]. Bo chocia y s łiebie drąc tám włzytko podaię/ Przedfię włzytkiego máło zówzdy niedoštáie. *RejWiz 57.*

W charakterystycznych połączeniach: chleb podawać, ciało (2), corkę, dobrodziejstwa, Ducha Świętego (2), dział w krolestwie, krew, księgi (3), majętności memoryjał, moc, napisanie, obiecadlo, panowanie, pokarm, pokoj, prawdę, rzecz (2), łwiatłóść, łwiętości, wiarę, wino, władzę (2), żywoty łwiętych; kapłanom podawać, Kościółowi, krolowi, ludziom (człowiekowi) (3), ministrowi, narodowi, ojczyźnie, panom, wszystkim, Żydom; ku chwaleniu podawać, ku pociefze.

Zwroty: »dobrowolnie [komu] podawać« (1): Pewnie by ten Tyránnus głupim Krolá nášzego názwáł/ gdy by łłyłzał że my Krolowi máiętnóści łwe dobrowolnie podaiemy/ a Krol ich od nas brác niechce. *OrzRozm Ov.*

»podawać [komu] przed oczy« (1): A tak to máłe nápińanie [...] podawamci przed oczy twoie moy miły łláchetny Polaku *RejZwierc A3v.*

»podawać [komu] w rozsádek« (1): Podawamci iáko krześciáńłkiemu brátu tę pracá łwoię w rozłádek twoy *LubPs A5v.*

»za włáсноść [komu] podawać« (1): wto imienie áłbo dźiedzictwo ciebie wwiefzuię/ y w ręce za włáfnóć thobie podaię *GroicPorz 13.*

»podawać za zónę [komu], w małżeństwo« [*szyk zmienny*] (1:1): a táiemnie Corkę Hulfankáłłanowę łtárłzá [...] iednemu ktoremukolwiek z Synow Cázmerzowych za zónę podawał *StryjKron 652; bo nie łłży łprzełwiác łye temu/ Którému cię łam oyćiec podaię w małżeństwo. KochEpitCat 111.*

Szeregi: »podawać i przynosić« (1): rozmiłuięł fię [W.K.M.] y thego ięzyká łwego przyrodzonego [...] y piłmá przezeń wczynionego. A gdy tho ludzye obaczác będą/ pilnie fię o tho łtárác będą/ iżby thego wiefzey do oyczyzny łwey [...] podawać y przynofić mogli *RejPos A3.*

»podawać i przywłászczác« (1): Widziłz iż tu władzá wczenyá zakonu bożego [...] káplanom/ a nyekomu inemu podawa y przywłáłłcza. *KromRozm III K4.*

W przen (4) : LubPs H2v; ktory [Chrystus] rzecz duchowná łercu wiernemu podawa/ ktorá Doktorowie łáłką áłbo łkutkiem Sákrámentu zowá. WujJud 162.

Zwrot: »w ręce [koniu], do rąk [czyich] podawać« (1:1): *GroicPorz* 13; Co dziś takowymże kształtem
fam Pan Bog pobudziwszy ktemu moje stáranie/ do rąk W.K.M. to prawo swoje podawać raczy.
BibRadz *2v.

Przen (20): Kryłtus Syn Boży powieda/ Iż dobry tżłowiek z dobrego łkárbu łercá łwego/ podawá
dobre rzetzy *KrowObr* 66, 66.

podawać czego komu (1): trwála bitwá zobu łtron długo podawáiąc łzczęłcia y tey y owey łtronie
BielKron 124.

podawać komu, czemu (16): A [fortuna] podawać tak rzecz łlodką Być była rodzoná ciotką *RejJóz*
E7v; *BielKron* 210; *SienLek* 3; *GórnDworz* Ff6; *RejPos* 58v, 60v; *RejPosRozpr* c; *ArtKanc* S8; Małz
błogółławić teraz moiey drodze: Aby m fortunnie płynął aż w te kráie/ Ktore mi Bog moy/ y łzczęłcie
podáie *GrochKal* 6; z pułnocnych kráiów przywzięli pomocy: Y ztamtąd zkad zorzá nam biały dzień
podáie *GórnTroas* 8; *LatHar* 663. Cf *podawać czego komu*; *Zwroty*.

podawać ku czemu (1): Bo Duch święty w doktorách Kościelnych mowájący/ bogáty łeft gołpodarz/
ktory z łkárbu łwego/ nowe y łtare rzeczy/ ku poćiełze wiernych Bożych/ podáie. *SkarŻyw* 538.

W porównaniu (1): które [prawo] mi to vpewnienie przymiérza tákiego/ y wiáry/ iákoby zá sídło
iákíe ná krześciány podáie *OrzJan* 115.

W charakterystycznych połączeniach: *podawać bogactwa, Ducha, dzień, grona* [czego] (2), *niemáło*
świata, rzecz (5), *szczęłcia* (G), *urodzaj, wiele pożytkow, wilkołci, zbroje, zwycięłstwo; podawać*
człómkom, ludziom, Panu, rozumowi, stronie.

Zwroty: »do ręku [komu] podawać« (1): łeft w kóniec gór Rákułkich mieyłce [...] które [...] zboża
róznęgo bárzo dobry á nieomyłny vrodzay do ręku ludzióm podáie *Oczko* 9v.

»podawać [komu] z siebie, od siebie« [szyk zmienny] (1:1): A łnadźby y łamy ty owieczki [...] podawályłby
wiele pożytkow od łiebie/ gdyby cie poznály być prawdziwym páłterzem łwoim *RejPos*
189, 222.

»podawać światu« (1): On wálz piełzczogłółny Iádam/ z támtęgo wárłtatu [od *Kochanowskiego*]
Dołtáiąc łwieżey roboty/ podawáł iá światu. *KlonŻal* A2.

Szereg: »podawać i przynosić« (1): Bo iáko w rzeczách potocznych/ mądry á długi rozmyłł/ nie
máło łwiátá podáie y przynołsi temu/ ktory cokolwiek przed łię bierze: ták y w duchownych toż
włáłnie bywa. *LatHar* 663.

a. Dedykować (3):

podawać komu (2): Przyimilz tedy W.Kr.M. [...] tę máłá pracá náłzę/ [...] ktorá W.K.M. y łnzym
włzem łtanom y poddány m W.K.M. podawamy *WujJud* B3; *WujJudConf* 15.

Szereg: »ofiarowáć i podawać« (1): Tę tedy Confelsiá álbo wyznánie wiáry y náuki Krześcijáńłkiey
W. K. M. Pánu náłzemu Miłółciwemu ofiáruiemy y podawamy *WujJudConf* 15.

W przen (1):

Zwrot: »podawać do rąk [czyich]« (1): Podáie mówię do rąk W.K.M. ten Státut nowéy ediciiéy
SarnStat *3v.

b. Dostarczáć, wytwarzáć (7): [jedłó] Wilgotne á zázyęłble tho flegmę podawa/ Záłię melánkoliá
kliowáte dawa. *RejWiz* 117v; *Oczko* 7, 8; *SapEpit* B4.

podawać czemu (3): gdy ony żyły od zbytnich wilkołci nadęte: pukaią łie/ á tak płodowi żywności podawać nie mogą. *FalZioł* V 29v; *GlabGad* E2v; Cedron i ine drzewá rozkwitaią łie dla wilgotności oney którą iem ziemiá podawa *RejPs* [152]v.

c. *Podsuwać blisko, tak aby mogło wejść w kontakt, było w zasięgu odbiorcy, wręczać; też: dawać do jedzenia lub picia; administrare, praeparare servire Calep* (132) : *OpecŻyw* 19v, 38v; Potymże ony pierwŕze rzeczy podaway/ ktore czynią ku płodu wyrzuczeniu. *FalZioł* V 33; *RejFig* Aav; Tedy támże Ieremiałz ściągnał rękę práwą/ podał Iudałzowi miecz złoty/ á podawaiąc ták mowił. *BibRadz* 2.*Mach* 15/15; Stego obyczaiá Litewłkie kłiełtwo zá herb Pogoniey vżywa/ to iest ręká zbroyná goły miecz podawa. *BielKron* 403v, 331; *Mącz* 145b, 326c [2 r.]; *SienLek* 92v; *RejPos* 88; Poniewałz Pan Chriłtus/ Zbáwiłciel náłz to co pod ołobá chlebá podawał/ ciálem łwoim prawdziwie być powiedział *WujJud* 174; Ministro, Servio, porrigo, praeparo, administro. – Słuze, podaię. *Calep* 663a.

podawać czego komu (2): *BierEz* Nv; Potym oná páni ná káždy dzień podawałá mu iedno chlebá y wody *HistRzym* 107v.

podawać komu, czemu (64): *BierEz* G2, I4; A gdy paⁿna Elźbiecie podawála dzijecię/ ku pannie dzijecię oczy obratzało *OpecŻyw* 12, 168; *HistJóz* A4v; *GlabGad* G; *RejJóz* K; Vítá yedzą/ yęzyk mowi/ nogi chodzą/ ręce robyą/ bronyą/ y podawaią nye tylko łobye/ ále y włłem inym członkom *KromRozm* III F7; *MurzNT Luc* 24/30; *KrowObr* 100, 136v, 150, 207v, 239v; *RejWiz* 27; A dzieciátko Charitas/ miedzy nimi łtało/ Kwiatki im z gáłáfkámi/ piękne podawało. *RejZwierz* 113v, 113v; *BibRadz* Mar 7/27; *OrzRozm* N4; á potym iágoty dołtałe były/ ktorem wyćiłkał w kubek krolewłki á podawałem krolowi. *BielKron* 16v, 96v, 126v, 329, 329v, 342, 403v; *GrzegRóżn* I3; *OrzQuin* T3v, T4; *RejAp* 132, 142; *GórnDworz* Hhv; Abo onby łobie kazał podáć łzáthę ábo co lekkiego/ á thybył dźwigaiąc iáki cięłzki kámięń/ y podawał iemu. *RejPos* [219], 88 [4 r.], 102v, 111v; *RejZwierc* 235v; *WujJud* 174v; *SkarŻyw* 74, 300, 384; *MWilkHist* Kv; *StryjKron* 667; inłzic Kochmiłtrŕz teras wam bedzie potrawi podawac *PaprUp* Kv; W przypołudnie trawy łiec w ogrodźiech/ w łádźiech/ á bydłu podawać. *GostGosp* 116; *LatHar* +4v, 309, 717, 725; *KołakCath* C5; *WujNT Luc* 23/36, 24/30, s. 603; *KmitaSpit* C6; *SkarKazSej* 668a. Cf *podawać czego komu; komu na co*, »z ręki swej podawać«.

podawać komu na co (1): Kłiegi Interym [...] / ktore Bucerowi vkazano nieiák przepolerowane/ gdy ie łobie podawali ná oglákanie *BielKron* 232v.

podawać miedzy kogo (1): iż Pan [...] kazał przynieść ono łiedmiro chlebá/ á błogółławiać Bogá Oycá niebiełskiego/ rozłámuiąc/ kazał podawać miedzy ony tłułzce. *RejPos* 184v.

cum inf [w tym: jeść, (i) pić (5)] (6): ktory [krzyż] Pan Bog wiernym łwoim zwolennikom całowáć podawa. *KrowObr* 239v; *BielKron* 342; *BielSat* [I4]; Y kazał mu ták Sędzia przez trzy dni ná onych ołtrych gołdziách wiłsieć/ á nic niepodawać/ áni ieść/ áni pić. *SkarŻyw* 532; *BielSjem* 14; Nie rzekł [kielich] z ktorego pić ludziom podawamy/ ále ktory błogółławimy *WujNT* 603.

W charakterystycznych połączeniach: belty podawać, cegłę, chleb ((kęs, trochę) chleba) (18), ciało, dziecię (Jezusa) (2), głowy apostołskie, kamień, karmie, kielich (3), kości apostołskie, księgi, kubek (2), kusz, kwiatki, miecz (2), nektar, ocet (2), picie (4), pierścień (pierścionek) (3), potrawy, ryby, rzeczy, snop, łwiłtości, trawy, wapno, wianki, wino (2), wodę ((trochę) wody) (4), żołć; anjołom podawać,

apostołom (3), bydłu, gościem, hetmanowi, jeden drugiemu, kapłanom, każdemu (3), krolowi (5), ludziom (2), pragnącemu, sobie (2), szczeniętom, zwolennikom; całować podawać, jeść (3), pić (3).

Przysłowie: że iáko ono zdawná póspolicié mowiono/ w iedneyçi ręce chleb podáią/ drugá kámieniem fię ná cię zámierzáią LatHar +4v.

Zwroty: »podawać piersi« [w tym: komu (1)] = educere mammam PolAnt [szyk zmienny] (2): pierfi panieńskie iemu podáwala/ grzála/ tolila iako nálepicy vmiała. OpecŻyw 15v; BudBib Thren 4/3.

»z ręki swej, rękami swemi [komu] podawać« [szyk zmienny] (2:1): iż miedzy świniámi nie mógł fie náiadác [syn marnotrawny] plugáwego młotá/ ktore im íam nošíł á podawał rękámi íwemi. RejPos Ooo2v; SkarŻyw 599; Przed Oycem íwym niebiełkim/ ná twarz íwą vpádał/ A Oyciec mu z ręki íwéy ón kielich podawał SiebRozmyśl H2.

»podawać do ręki [czyjej], w ręce [czyje]« = dare in manum PolAnt (1:1): BudBib Gen 40/21; tedy weźmie Arcybiskup Miecz/ á dobywłzy go podawa w ręce Krolewłkie StryjWjaz D4v.

Przen (25) : GrzegRóżn H2; Obieciá mowi ś. Cypryan lekárftwá/ ále iády podawáią ReszPrz 110.

podawać czego komu (2): KrowObr 51; Mnie świętobliwé pánié w kubku złotym wody Káftáliyfkiéy podáią GosłCast 10.

podawać komu (21): KrowObr 52 [2 r.]; BibRadz *3v; Nie dáyże fie vwodzić temu márnemu fwiátu áczci będzie podawał do czáfu kęs tych ímácźnych przyímákw íwoich RejPos 67; Przecz im nie podawałz kwiatkow ábo zyołek onych wdzyęcźnych słów/náuk/ á póftánowienia Páná twoiego? RejPos 346, 185, [219] [2 r.]; duch duży duchowny pokarm duchownie podawa. RejPosWiecz³ [97]v; KuczbKat 5; Mnieć grzech íelzcze w mléku mátká podawáía. KochPs 76; SkarŻyw 357; GosłCast 39. Cf podawać czego komu; komu ku czemu, Zwroty.

podawać komu ku czemu (1): Owíłsem ku pokármu memu żólc mi podawáli LubPs Q.

W charakterystycznych połączeniach: chleby podawać, cukru, cyrografy, dary, grzech, jad (2), kamień (kamieni) (2), kęs przysmakow, kwiatki nauk, miecz (4), ogień (2), pokarm (nauki a. duchowny) (2), powroz (2), syna, truci(z)nę (3), wapna (G), wody, żólc; duszy podawać, innym, każdemu, ludziom (2), mężobojcom, Panu, rodzicom.

Zwroty: [»kija [komu nu kogo] podawać« = podsuwać argumenty: wy íami kija nam podáiećie na te fáleczne Proroki/ Píłma, na nie píłane, przywodząc. HerbOdpow cc7v.]

»do ręku, w ręce podawać« [w tym: komu (4), czyich (1)] [szyk zmienny] (4:2): RejPos 263; á wždy tákie [křnqbrne dzieci] gárdłem káráć thu Pan Bog rofkázuie/ á práwie iákoby rodzicom w ręce miecz podáie RejPosWstaw [41²]v; gdy íami fobie folgiąc/ [...] winnikow [tj. listków figowych] fobie z Adámem y Ewą ízukáią innym íe záleciáią/ y do ręká [!] podawáią. CzechRozm 1v; nic nas nieruřza krew ludźi niesłufźnie pobitych/ ktora [...] prósi pomłty/ y ná mężoboyce/ y ná te/ ktorzi te⁹⁰ práwá bronią/ ktore podawa miecz mężoboycam zá pieniádze wręce [pro pecunia porrigentem]. ModrzBaz 81; CzechEp 16, 25.

»podawać [komu] z ręki swojej« (1): cíłímý fie do tych prawdziwych kfiáźek Páná íwego/ kthore on nam podawa z ręki íwoiey RejAp 89.

α. O Komunii Św. (21) : KromRozm III L; Przyczyny dla ktorých pod íedną óobá Sákrame^{nt} podawáią WujJud 179 marg, 160, Nn2; SkarŻyw 320.

podawać komu, czemu (6): *KromRozm I G3v; RejAp 16v; Thák też ná Páńfkiey wieczery/ łługá kofciołá s. podawa ciálu widomy pokarm y napoy/ chleb y wino. RejPosWiecz³ [97]v; WujJud 158 [2 r.];* który Sákráment Apoštołowie Chrześcijánom znáć iż tu podawáli pod ofobá chlebá. *WujNT [405].*

W charakterystycznych połączeniach: chleb podawać (2), *Ciało Pańskie, napoj, oboję osobę, pokarm, sakrament* (4), *wino* (2); *chrześcijanom podawać, ciálu, kapłanom* (2).

Przen (10) : Iákie Pan ciáło podawa. *RejZwierc 197v marg, Aaa4.*

podawać komu, czemu (8): *RejAp 16v; nic nam ten niewinny báránek nie łmákuie/ ktego nam Bog Ociec podawa RejPos 159v, 86v marg, 87v; RejPosWiecz³ [97]v; á Duch fwięty niewidomy podawa ono niewidome ciáło Páńfkie ktore siedzi ná práwicy Bogá Oyczá niebiefkiego wierney á niewidomey dufzy oney RejZwierc 197v, 196v [2 r.].*

W charakterystycznych połączeniach: podawać ciało (8), *krew* (3); *podawać duszy.*

3. *Obierać na urzqd, obsadzać urzqd [w tym: kogo* (7), *co* (5)] (12) : *KromRozm III Kv; Ten [Nikolaus wtóry] wczynił Synod/ ná którym wftáwił/ áby żadny láik ták Cefarz iáko ini fwieccy nie mieli żadnego głofu podawać Papieżá. BielKron 177, 148v, 172v; gdy té mieyscá będá wákováć/ wedle ftátutów Królestwá nálszego będziemy ie podawać [secundum statuta Regni nostri conferenda JanStat 296]. SarnStat 81; SkarKaz 610a, b, 611b.*

podawać komu, czemu (3): *StryjKron 472; Ledwieć nam [Turek] y ták Królá nie podawa: Kto fye przypátry/ máłá niedoftawa. KochPieś 38; PaprUp F2v.*

podawać na kogo (1): *więcey ten [urzędnik świecki] dufze ich zábia/ niżli ten czárt y wilk ktego ná nie podáie. SkarKaz 610a.*

W charakterystycznych połączeniach: cesarstwa podawać, dobre urzędniki, gubernatory, krola (2), *papieża* (2), *urzędy.*

Szereg: »obierać i podawać« (1): *Zborowłci tilko łami Krole obieraia/ á podawaia ye Koronie PaprUp F2v.*

4. *Podporzqdkowywać, dawać we władanie; transmittere Cn [w tym: kogo* (6), *co* (19)] (25) :

podawać komu, czemu (16): *Alye go poznała zyemya them obyczayem ze poczyanł zyemyá pomalv podawacz Cefarzowy LibLeg 6/190v; BielKron 240; RejPos 74v, 218v; Ale Witołd ták krotko odpowiedziáł Połłom koronnym/ ktorzy mu Kroleftwo Połłkie pod Iágełem podawáli StryjKron 562; ActReg 30, 31; OrzJan 17; SkarKaz 2b. Cf Zwroty, W przén »ręce podawać«.*

W charakterystycznych połączeniach: krolestwa podawać, Krolestwo Polskie, krolowanie, księzą, miasta, państwa, poddane, posłuszeństwa, rejiment, sceptra, wiarę, Wielkie Księstwo Litewskie, włość, wolność, wszystko, ziemię (2), *zwirzchności; cesarzowi podawać, inemu (komu)* (2), *innym narodom, Waszej Krolewskiej Miłości* (2).

Zwroty: »dobrowolnie [komu] podawać« (1): *A ták nád tym łie młci cóć winien/ nie nád tymi cóć niewinni/ átoć ie dobrowolnie podawam. RejZwierc 135.*

»podawać pod, w jurysdycyją« [w tym: *komu* (1), *czyją* (1)] [szyk zmienny] (2): *Imprimis księzą swoję szlachta podawają pod jurysdycyją biskupiá Diar 54, 87.*

»w moc podawać« [w tym: *komu* (3), *czyją* (1)] [szyk zmienny] (5): *Bowiem on iest bog który mnie włfytko w moc podawa LubPs E2; BielKron 103v, 124v; KochPs 26; SkarKaz 610a.*

»w opanowanie [czyje] podawać« (1): Przetożeśmy pokornie WKM Pana swego prosili, abyś nas WKM w takowe ich [księży] opanowanie nie tylko podawać nie raczył, ale owszem od nich bronił *Diar* 87.

»podawać pod władzę [czyj]« (1): Książ wielki wiele podawał pod władzę naszą *ActReg* 30.

»podawać na wolą [komu]« (1): Niech go [papieża] Pan Bog strzeże [...] á niech go nie podáie ná wolą nieprzyiaciołom iego. *LatHar* 180.

W przen (4) : niepodawaycie wżeteczney Tureckiey chćiwości tę drogą wolność/ tę Rzeczpołpolitą *OrzJan* 17.

Zwrot: »podawać pod nogi [czyje]« (1): iż ci krolowie bráli y dziś biorą iednoftáyną rádę/ iednoftáyną myśl s tą beftią/ á podáwáią pod nogi iey krolowanie y zwirzchności fwoie *RejAp* 145.

»w ręce, do ręki [komu] podawać« (1:1): tę ziemię gdyśmy mieczem náłzym brónili/ y tobie [królu *Zygmuncie*] w ręce podawáli/ namnieyśmy fie nie bali *OrzJan* 98; *SkarKaz* 610a.

Przen [pod co] (1) :

Zwrot: »podawać pod posłuszeństwo« (1): Gdyż to czynią źwirzętá y beftye łrogie/ Złomiwży przyrodzenie/ podawáią rogi Pod słuźne pośłuszeństwo *RejWiz* 89.

a. *Poddawać* (2) : Pomorzanie pośłali z wielkimi dáry do krolewicá podawáiąc zamek y wżytko co ieft ná nim *BielKron* 349v.

podawać komu (1): Zamki zátym słuźebni królowi podáią *KochProp* 11.

5. *Powierzać człowieka innemu człowiekowi* (a. *Bogu*); *tradere* *Mącz*, *PolAnt*, *Vulg*, *Cn*; *derelinquere* *PolAnt*; *addicere*, *dare*, *dicere*, *mancipare* *Cn* [kogo, co] (34) :

podawać komu (3): *LibLeg* 11/108; Totum hominem tibi trado de manu in manum tuam istam, Pódawam ci go ták nie zołtáwuyác łobie żadnego práwá do niego. *Mącz* 209a. *Cf* *Zwrot*.

Zwrot: »w obronę [komu] podawać« (1): Nie wípominam wdow/ ktore práwo Boże y wżelkie ine práwo w obronę zwirzchności podawáią *LeszczRzecz* A4.

a. *Wydawać* (31) :

podawać komu, czemu (żywotne) (8): ktore łáźeki łláchtá łtároftam podawác ma. *UstPraw* I4; *OrzJan* 20. *Cf* *podawać czemu do czego*; »podawać w moc«, »podawać w niewolá«, *W przen* *Zwrot*.

podawać czemu (żywotne) *do czego* [= *na co*] (1): A ná koniec namázawży go [Marka św.] miodem/ y tłuftą polewką polawży/ w kółzu wzgorę záwiesili/ pśczołom go/ óśsom/ y robáctwu rozmáitemu do káłania y łzczypánia podáiąc. *SkarŻyw* 274.

podawać do kogo, do czego (3): Tárgná fie ná was rękómá fwyimi/ y prześłádownác was będą/ podáiąc was do zgromádzenia y cięmnice *CzechRozm* 229, 248; *WujNT Luc* 21/12.

podawać na co (4): [W.K.M.] niepodaway dźiatki niewinné ná rżéz *OrzJan* 136, 20; *LatHar* 268, 581.

W charakterystycznych połączeniach: *podawać duszę, dźiatki, lud* (3), *łáźeki, męże* (2), *niewiasty* (2); *głównikom podawać, ludziom, osom, pszczołom, robactwu, starostam, Żydom*; *podawać do boźnic, do kata, do zgromadzenia; na katowania podawać, na mękę, na pośmiech, na rżéz*.

Zwroty: »podawać w moc« [w tym: komu (1), czyją (1)] [szyk zmienny] (2): KochPs 85; Ale znacznie iefzcie oświadcza fie Bog przez inżzego Proroká mowiąc: iż lud fwoy podawał w moc pogáńfką zá trzy grzechy. *PowodPr* 69.

»podawać w, pod niewolą« = *addicere, dare vindicias secundum servitutum a. ab libertate in servitutum, dicere a. tradere in servitutum, mancipare Cn* [w tym: komu (1), czyją (1)] [szyk zmienny] (4:1): *RejZwierc* 188v; *CzechRozm* 119; poruřza ich Biřkupy y kořcioły/ ábo ie w niewolą podawáiąc/ ábo dopuřzczáiąc áby řpuřtořzály. *WujNT* 844; Lecz kiedy ktora kráiná Chrzeřćiąńfka [...] zgołá fie wybiłá z pořłufzeńftwá Bogu y Kořćiołá oblubienice iego: tedy iá Pan Bog podawał pod wieczną niewolą Pogáńfką *PowodPr* 31, 30.

»podawać do więzienia, ciemnice, klozy, w więzienie« [w tym: do więzienia, do klozy (1)] = *tradere in custodiam Vulg* [szyk zmienny] (6:1:1:1): *RejAp* 104; A gdzieby fie ktora řtroná vporna á niepořłufzna [...] pokazáłá/ y ná onym nieprzeřstawáłá: tedy tám/ nie do więzienia/ nie do klozy/ nie do kátá/ áni iákíey pomřty ćieleřney one podáwáć máią/ ále po drugim y trzećim nápominániu Szátánowi oddáć *CzechRozm* 248, 229, 232; będą was imáć/ y będą przeřladowáć/ podawáiąc do boźnic y więzienia *WujNT Luc* 21/12, *Act* 8/3, 22/4, s. 512.

W przen (6) :

Zwrot: »podawać w ręce, do rąk« [w tym: komu (3), czyje(-ich) (3)] [szyk zmienny] (5:1): *LubPs* G3; tedy zálie źłořći broili przed tobą á przeto podawałeř ie w ręce nieprzyiáćiołom ich [*dereliquisti eos in manu inimicorum suorum*] *BudBib 2.Esdr* 9/28; oto ia podavam Fáróná Chofrę krolá Micraimřkiego do rąk nieprzyiáćioł iego [*ego trado Parholi Chophrah ... in manum inimicorum eius*] *BudBib Ier* 44/30; *LatHar* 152; *PowodPr* 15; *SkarKaz* 312a.

Przen (4) :

podawać do czego [= gdzie] (1): *RejWiz* 117 *cf W porównaniu*.

podawać ku czemu (1): Słuchay káźdy źuřt Páná twego poćiechy/ że řmierć z iemy [*przyjaciółmi*] nas niepodawa ku řtráćeniu/ ále ku z chowániu *BiałKaz* D2v.

W porównaniu (1): Otoź duřzę niewinną z Máieřtatu řwego/ Podawa iáko w řequeřtr do ciáłá márnego. *RejWiz* 117.

Zwroty: »podawać w niewolą [czemu]« (1): Lecz widzę inřzy zakon w członkách moich/ [...] ktory mię podawa w niewolą zakonowi grzechu [*et captivantem me in lege peccati*] *WujNT Rom* 7/23.

»podawać szatanowi« = *przeklinać* (1): Ktorego [*wszeteczніка*] podáie řzátánowi. *WujNT 1.Cor* 5 *arg*.

6. Ukazywać, ujawniać; praebere Vulg [w tym: kogo (2), co (4)] (6) : *Oczko* 7; *SkarŻyw* 317; Lepřze więc bywa w polu Rycerzkie ćwiczenie/ Kiedy mąż ná się włóży źelázne nořzenie. Drzewo nieřie/ proporzec wiátr dobry podawa *BielRozm* 9.

podawać jakim (1): Snadź drugi Moncrius ieřt Kfiáżę Britáńřkie/ Zacnieyřzym go podáią iego řpráwy páńřkie. *PaprPan* C2.

Zwroty: »podawać do siebie« (1): Ořławiony o iákíe źłoczyńřtwo/ gdy by fye przed kim zeznáł tám kędy ná řtronie nie v Sądú/ [...] tákowy podáie do řyebie znák niemáły ku męce. *GroicPorz* hh4.

»podawać wzorem [czego]« (1): Sámeho siebie we wżytkim podaway wzorem [*teipsum praebe exemplum*] dobrych wczynkow *WujNT Tit 2/7*.

7. *Doprowadzać do jakiegoś stanu, sytuacji; tradere Cn [kogo, co] (9) :*

podawać na co (1): Przepuść Pánie/ przepuść ludowi twemu: á dziedzictwá twego niepodaway na háńbę *PowodPr 81*.

podawać w co (8): *LubPs O marg;* rycerftwá twego niepodaway proznowaníe/ bo ftąd gnuńność ná nie przyidzie *BielKron 258; BielSpr b3v; KochPs 110;* sam siebie w tákowe niebespieczeństho podáiefz/ żebyś y zdrowia y Krolestwá postrádał. *Phil K, I4; WujNT 556. Cf podawać do kogo w co.*

podawać do kogo w co (1): Potym ludzi sám w owey kráinie dość żywych/ Ktorzy wiedzą iáko fpraw pilnię pocżciwych. Nie w tákich iákich mię tu ktoś w Polfce wdawał/ Y do ludzi w mierzioną ohidę podawał. *CzahTr K.*

8. *Rodzić (31) :*

a. *O roślinach: rozrastać się, kwitnąć, dawać owoce; facere, ferre, germinare PolAnt [co] (30) :* Przyrownawa Ieruzálem ku gáłázce winney/ która gdy iest płodną y wino fwoie podawa/ wdzięczna iest y pożyteczna człowiekowi *BibRadz Ez 15 arg.*

Zwroty: »podawać owoc« [szyk zmienny] (9): Boć ziemiá dobrowolnie owoc podawa [*fructum fert*] *BibRadz Mar 4/28; RejPos 4v, 186v [2 r.], 187, 204v; RejZwierc 52v; ArtKanc K6.*

»podawać z siebie« [szyk zmienny] (7): Oto dałem wam wżytko źiele/ kthore z siebie podawa náfienie [*herbam seminificantem semen*] ná ziemi *BibRadz Gen 1/29; [Królestwo Boże]* Tákoweć iest iáko źiárno gorczyczne/ [...] gdy będzie wsiáne/ wíchodzi/ y bywa więczłze nád ine iárzyny/ á podawa z siebie gáłęzie wielkie [*et facit ramos magnos*] *BibRadz Mar 4/32; RejPos 4v, 186v [2 r.], 187; RejZwierc 52v.*

Przen (19) :

podawać komu (10): *RejAp 173v;* ábychmy tey wiáry fwoiey podawali tobie wdzyęczne kwiatki cnotliwych fpraw krześciáńskich fwoich. *RejPos 233, 60v, 61, 194, 207, 220, 251, 267; RejZwierc [193].*

podawać z kogo, z czego (15): *RejAp 173v;* Podawayże też s tych zyamek nádanych tobie/ iáko tá lilia/ pomoc/ rátkunk/ iáko lekárftwá potrzebuiącemu bliźniemu fwoiemu. *RejPos 220, 60v, 61, 251, 267. Cf »z siebie podawać«.*

Zwroty: »podawać owoc« [szyk zmienny] (12): *BibRadz Ez 15 arg, II 27b marg, 135d marg; RejAp 173v;* iestliże iestczże kthemu będyełz podawáá iemu wdzyęczne kwiateczki á przyjemne owoce s tych látorońek fwoich wiernych thych/ iáko fłyfzyłz/ ftałości fwoich. *RejPos 267, 60v, 194, 204v, 207, 251; RejZwierc 41, 259v.*

»z siebie podawać« [szyk zmienny] (9): Boiaźń Páńfka iest koroná mądrości/ która z siebie podawa ufpokoienie [*germinans pacem*] *BibRadz Eccli 1/16, Ez 15 arg, II 27b marg;* Pátrzayże iż cie Pan ftworzyć raczył iáko piękne drzewo/ kthoremu dał moc przyrodzenia iego/ áby s siebie wdzyęczny á obfity owoc podawáło *RejPos 204v, 172, 173, 194; RejZwierc 41, 259v.*

b. *O ludziach [kogo] (1) :*

Zwroty: »potomstwo podawać« (1): To był twój dziad/ o Królu/ podobien orłowi/ Który prędkim piorunem służąc Iowifzowi/ Takié potomstwo ná świat/ iaki sam/ podawa *KochFrag* 43.

»na świat podawać« (1): *KochFrag* 43 cf »potomstwo podawać«.

9. Wydzielać, być źródłem jakiegoś zjawiska fizycznego; diffundere *Modrz [co]* (23) : Iako gdy wiele światła będą, więcej światła podawają niż gdy światła jedna tam druga sama. *GlabGad* B5v; *RejPs* 68; *LubPs* dd2v; *Lilije/ Piwonije* też w swym rządzie światła/ Świat nadobny czerwony z białym podawały. *RejWiz* 23v, 154v; *RejZwierc* B4v; przyczyn w niego Burzycynu takiego co pokochał s niego czynią/ tedy kula światła ogień podawa ná dachu. *BielSpr* 73v; iako światła/ dla światła oddalenia/ jest przyczyną zimną: nie zimno przywodząc/ ale ciepła nie podawając. *WujNT* 556.

podawać komu, czemu (7): *GlabGad* E2v; *RejWiz* 154v; *BibRadz* II 32b marg; iż światła ma być postawiona wzgórze/ [...] iżby każdemu podawała promienie światła *RejPos* 337, 220, 337; *BielSen* 5.

podawać od czego (2): Iż nam [gwiazdy] od swego piękności też światła podawają. *RejWiz* 154v. Cf »podawać od siebie«.

podawać z czego (5): *KrowObr* A; Wonią mi wdzięczną z kwiecia ziemią podawała *BielSen* 5. Cf »podawać z siebie«.

podawać ku czemu (1): *POd Párnazem* [...] Łąka [...] leży: Którą zewsząd rozliczne drzewa otoczyły/ Podawając ku ziemi ciepła w gorąco miły. *KochFrag* 28.

W charakterystycznych połączeniach: blask podawać (3), *cień* (2), *ciepło, światło, ogień, perfumy, promienie, światło(ś)* (4), *wonność (wonią)* (6).

Zwrot: »podawać od siebie, z siebie« [szyk zmienny] (1:1): wszędy piękne drzewa światła/ [...] Podawając od siebie rozliczne perfumy. *RejWiz* 24; *RejZwierc* 18.

Przen (4) : á nietylko się rozmowami między ludźmi szysz [wady]/ ale światłością światła szpetny zapach ze światła podawają. *ModrzBaz* 40v.

podawać komu z czego (1): iżbyś mu podawał tę wdzięczną wonność s tych wdzięcznych kwiatków światła *RejPos* 232v.

Zwrot: »podawać z siebie« [szyk zmienny] (2): niechay podawa s siebie [dusza twoja] wdzięczne wonności dobrych światła światła *RejPos* 220; *RejZwierc* 105v.

10. Sprawiać, aby ktoś, coś znalazł(o) się gdzieś; wkładać, przemieszczać, wysyłać; dare *Vulg* (15) :
podawać co (3): *RejZwierc* 185; byś [...] nawiedził pod ziemne niewesołe kraje/ Gdzie światła światła światła nigdy nie podaje *KochPieś* 39. Cf *Zwrot*.

podawać dokąd (1): Dworzanie się też kręcą z różnymi s pieczonkami/ [...] Ieden tu v drugiego światła wydzierając/ Latając po powietrzu/ á ná światła podając. *RejWiz* 167v.

Zwrot: »podawać ziemi ciało« = *grzebać* (1): gdy podawał z ziemi ciało bliźniego światła/ [...] nie płaczące nic *RejPos* 0004.

Przen (3) :

podawać co czemu dokąd (1): *Lutni* moją/ ty ziemną: bo twę wdzięczne światła światła [...] troski nieufione Prędkim światłom podają za morze czerwone. *KochPieś* 40.

Zwrot: »podawać [co] w myśli, w serca [czyje]« = *dare in mentem a. in cordibus Vulg (1:1)*: Tenći ieft teftament ktory poftánowie z nimi po onych dniách/ mowi Pan; Podáiąc práwá moie w fercá ich *WujNT Hebr 10/16, Hebr 8/10*.

a. *O ruchu gwiazdozbiorów na sklepieniu niebieskim: chować lub ukazywać (4)* :

podawać czego (1): z Niedźwiadkiem go [Kłęcznia] wftáie Połowicá: á Strzelec oštátká podáie. *KochPhaen 21*.

podawać co (3): Iednák nie wftytek [Woźnica] przy tym znáku z morzá wftáie/ Bo całego wfchód Bliźniát dopiéro podáie *KochPhaen 24*. *Cf podawać co dokąd*.

podawać co dokąd (2): Kożę [!] tedy ognińtá/ y iéy drobne plemię Z głową/ z ręká/ y z grzbietem Woźniczym/ pod ziemię Kozorożec podáie. *KochPhaen 23, 24*.

b. *O głosie [co dokąd] (4)* :

Zwroty: »głos podawać« (1): Ktorzy fwiátem od morzá do morzá wladáli/ Aż pod niebo fławy fwey głófy podawáli. *RejWiz 86v*.

»podawać w uszy, do uszu« [szyk zmienny] (2:1): [wiara bez miłości] ieft [...] iáko miedzyány brzęk/ kthory tylko iż fłuch podawa do wśzu náłznych *RejPos 307; RejPosRozpr b4v*; á pánny vczciwe W wśzy ludzkie podáią piofnki ofobliwé. *KochPs 98*.

11. *Wyciągać, wysuwać; porrigere Mącz, Cn; dare, subicere Cn [w tym: co (7)] (9)* : Porriego, Rościągam/ Też podawam/ Podáyę. *Mącz 350d*.

podawać komu ku czemu (1): Panie nie tylko nogi/ ale ręce ij głowę/ ku vmyciu tobie podaię. *OpecŻyw 92*.

podawać ku komu, ku czemu (2): Będę cię chwalił [Panie]/ będę cię wyznawał/ Y ręce fwoie ku tobie podawał. *KochPs 90*. *Cf podać komu ku czemu*.

Przen (5) :

podawać do kogo (1): Serce/ ácz z káżdey ftrony Obłokiem obtoczone/ Nikczemnych myśli: do ciebie podawam *GrabowSet Nv*.

Zwroty: »podawać rogi« (1): á gdy [Pożytek z Pochlebstwem] onego obaczá gdzye wołu/ Co iuz w to iármzo/ lezye á podawa rogi/ Toć mu więc dodawáią iefzczę wietśzey trwogi. *RejWiz 40v*.

»[dokąd] skrzydła podawać« = *odlatywać (1)*: Sen trofki widząc/ indziéy fkrzydła podáie. *KochPs 113*.

a) *W opisie gwiazdozbiorów noszących nazwę istot żywych (2)* : Leb złéy Hydry/ y Záiác/ y Procion wftawa: A przednie nogi z morzá śwétny [!] pies podawa. *KochPhaen 21, 23*.

12. *Czynić; powodować, stwarzać; obicere, suggerere Modrz; dare, praestare JanStat [w tym: co (29)] (35)* : *ModrzBaz 56; GrabowSet D4v*; lubo [słońce] ráno wftáie/ Lubo ku wieczorowi pędki biég podáie? *KochFrag 22*; która ftroná ku oślawieniu drugiéy ftrony nie będzie żadného podufzczáć/ ná to pozwáláć/ áni pomocy y przychylności podáwáć *SarnStat 1068, 867; SkarKaz 348a; GosłCast 27*.

podawać czego (5): Applaudo [...], Wefełę fie s kim/ Przipochlebiám komu/ Podáyę potuchy/ Wefołości y dobrej myśli *Mącz 303c; RejPos 235*; Abowiem gniew thákiego człowieká álbo oná przyczyná do gniewu ktorey on podawa/ ieft iáko onego pía ná láńcuchu *RejZwierc 81; SarnStat*

986; Nie czyni tego ó Páni/ przyaciołek twoich Słuchay/ gdyć podawaią tu zdrowych rad fwoich. *GosłCast* 63.

podawać komu, czemu (19): *Mącz* 303c; *RejAp* 156v; *RejPos* 220, 248, 318; *BielSat* G3v; *RejZwierc* 32v; Ták wiele sídeł y pobutek do nieczyfności podawaią młodym ludziom *ModrzBaz* 53v; *Oczko* 3, 21; chwyć fie zá tę pomoc ktorąc Bog podaiie. *SkarŻyw* A4, 463; *NiemObr* 151; *ReszHoz* 136; *BielRozm* 5; *SarnStat* 986; *SkarKaz* 350a; *GosłCast* 63; Wízytcy/ wízytcy fercá nátrzeć nań [na lwa] nie máiá/ Tylko mu z dáleká rány podawaią. *SzarzRyt* C2.

podawać do czego (1): A wízakoż nie thylko czytánia/ ále y rozmowy pocźciwe mogą niemáło ćwiczenia do rozumu podawác *RejZwierc* 15v.

W charakterystycznych połączeniach: bieg podawać, consilia, ćwiczenie, materyjå do złości, medyja, nadzieję (2), *otuchę, pobudki, pochop, pomoc, przychylnóść, radę, rany, wota* (3), *wstęp, zgorzenie, znak; podawać dobrej myśli, obyczaja, podpomożenia, potrzeby, przyczyny, rad, wesółości; ciału podawać, młodym ludziom, nieprzyjacielowi dusz, posłom, sobie* (2), *stworzeniu swemu*.

Zwroty: »podawać przykład, na przykład« [szyk zmienny] (2:2): *RejPos* 220, 318; w káżdym rzemiefle á ćwiczeniu obaczýć możemy/ że nád dobre przykłády nic nie bywa fkutecznieyfzego: á tym więtfzy fkuthek przynofzå/ im sobie więcyej ony wazå ktorzy tákowe przykłády s fiebie podawaią. *RejPosWstaw* [41²]; Nie chwalić Pan tego/ że go zdrádził: ále opátrznóść iego ná przykład podaiie/ że sobie vmiał w potrzebie porádzić. *WujNT* 262.

»podawać z siebie« [szyk zmienny] (3): Nadobna obietniczá y pocyechá wiernym náuczycyelom/ ktorzy nie podaiąc s fiebie zgorzenia/ pokoy kościołá fwiętego miłuiå *LubPs* ccv marg; *RejPos* 318; *RejPosWstaw* [41²].

Przen (3) : Lecz tyle mam fwych bogow/ Ile nádzieiey/ żądze podawaiy. *GrabowSet* G.

podawać komu (2): ktore [choroby] ciału mgłemu/ to w tę to w owę fztychy podawaią *RybGęśli* D. Cf *podawać komu czego*.

podawać komu czego (1): Erigitur animus expectatione rerum bonarum, Podawa mi ferce yákiś dobrej nádzieye. *Mącz* 350c.

13. Naigrawać się, szydzić, obmawiać [kogo] (5) :

podawać komu (4): A iefli który kiedy náwiędzác mię przyfzedł/ W ferce niechętné iádu názbierawfzy wyfzedł/ Y podawał mię ludzióm *KochPs* 61. Cf »sobie podawać«.

Zwrot: »sobie, miedzy sobą podawać« [szyk zmienny] (3:1): *RejWiz* 40v; będą wízyfcy fniego dworowác/ fzydzić: áni mu nieborakowi pomoże to [...]/ iż w kunfzt wízytko będzie obrácał: iáko pocznå/ ták go będą sobie podawác *GórnDworz* M6; Azałz niefrogie práwo ná obleśniká/ ná pochlebniká/ iż go ludzie miedzy sobå podawaią/ iáwnie z niego fzydzå *RejZwierc* 96; *ActReg* 14.

14. [Rzucąć piłkę do kogoś:

podawać co komu: Zásię gracz dobry/ ináčey podaiie piłkę temu/ kto daleko od niego ftoi *SenekaGórn* 85.

W przeciwstawieniu: »podawać ... odbijać«: piłká biég fwóy dobrze odpráwuie/ y trwa gra długo/ gdy miedzy podawáczem/ á odbiáczem táká iefł miárå/ iż ten gręcnie podaiie/ y támten rozumnie odbiia. *SenekaGórn* 84.]

15. Zwroty w różnych znaczeniach (52) :

»podawać czoło« = *stawić opór* (2): Bes przełtánku ze wŷyŷtkich dział ŷtrzełác około/ S tyłu/ s przodku tám y lám/ podawáiác czoło. *BielSat* Nv [*idem*] *BielSjem* 36.

»drogę, drogi (G), szlak podawać« [*w tym: komu* (9), *do czego* (9), *czego* (1), *ku czemu* (1), *cum inf* (1), *aby* (3), *iż* (2)] = *dawać, wskazywać sposób; podsuwać pretekst; nastręczać okazję; skłaniać, nauczać; admonere, aperire fenestram, porrigere occasionem, praeberere, rationes tradere* *Modrz* [*szyk zmienny*] (14:4:1): Inaczezy iełtli kto działa: tedy w łobie mocz przyrodzoną y liły mdli/ á tak podawa drogę ku richłemu zarażeniu łam łiebie od powietrza morowego *FalZioł* V 61v; Do cudzego łzlák podáye/ Kiedy łwego nie dołtáie *BielKom* F3, B2v; do krolá przyiechał był Legat [...] chcąc tę bitwę rozwieść z Mołkwą podawáiác tę drogę/ iż ia taką vgodę miedzy wámi wczynie/ iż będą wŷytki łzkody nágródzone *BielKron* 411, 400; *OrzQuin* A3; *RejPos* 72v [2 r.], 115v; *BiałKat* 91; *RejZwierc* 182; áby oná naywŷŷłza władnošci iego moźnošć/ niepodawála mu przełtroney drogi przewođzić/ á ná wet y broić cobykolwiek chćiał. *ModrzBaz* 22v; Ktora tedy niewiáłtá zá biešiadámi chodži/ [...] áza niepodawa drogi do tego/ áby lię kto o iey łtátecznošć łtárał? *ModrzBaz* 55; trzebá im teź podáwác drogę do obránia łędziow [*arbitrique aut iudices proponendi*]/ ktorziby te roznice pomiárkowáli. *ModrzBaz* 104, 7v, 129, 131v; *SkarŻyw* 582; *GostGospSieb* +2.

»podawać ducha Bogu« = *umierać* (1): ktorą [*naukę*] on zapyeczętował wŷty łwoiemi/ podawáiác Duchá łwego Bogu Oyczu łwoiemu *RejPos* A6.

»podawać głos« [*w tym: z czego* (1), *skąd* (1)] = *wydawać głos lub dźwięk; dare in voce sua vocem* *PolAnt* [*szyk zmienny*] (4): *BibRadz* Ps 68/34; Iż nigdy dármo nie ryczy Lew ná pułzczy/ á nigdy dármo nie podawa głófu z łóżyłká łwoiego. *RejPos* 197v; Tey łie tráby głos łiefie ná łtrony rozliczne/ Podawáiác od łiebie ony głófy łliczne. *RejZwierc* 120; *BielSpr* 45.

»lice na się podawać« = *demaskować się* (1): tákże wyráźnie á miánowicie tu łam ná lię lice podáie *CzechEp* 108.

»podawać w moc [*komu aby*]« = *zostawiać do czyjejs decyzji* (1): Agámenon powieđał [...] / iż on nigdy o to przełóżeńłtwo nie prošil/ tylko mu ie z dobrej wolej dano/ podáiac w moc wŷytkim áby ie dáli komu chćá inemu *BielKron* 58.

»rękę (a. rączkę) [*komu*] podawać« [= *na powitanie, aby podtrzymać itp.*] [*szyk zmienny*] (5): Pán Iezus [...] žaluiätz placzu matuchny łwee milé/ rączkę iey podáwal/ daiätz iey w tym znatz/ iijżby od placzu przełtala *OpecŻyw* 22v; *RejPs* 39v; Wielkie owłzeki przymułzenie do połłuŷeńłtwá ná lud łwoy (*kust*) wkládá (-) kláda zwierzchny Pan/ gdy [...] przykládem łwym idźie przed wŷytkiemi/ iákoby podawáiác rękę [*manum porrigendo*] zá łobą idącym. *ModrzBaz* 23v; *SkarŻyw* 30, 510.

»podawać [*komu*] rękę« [*w tym: czego* (1), *do czego* (1), *na co* (1)] = *pomagać* [*szyk zmienny*] (9): *RejPs* 56v; ręki niedołthátecznemu y vbogiemu nie podawáli [*manum egeno et pauperi non porrigebant*]. *Leop Ez* 16/49; *BielKron* 126v; Ale iełli nam nie będyełz podawał miłófierney ręki ráłunku á wlpomożenia łwego/ [...] pewnie łie nam bárziew ochynác *RejPos* 245, 109v, 166, Ooo2; Chwyćze lię ręki ktorác Chryłtus [...] do pokuty podáie *SkarŻyw* 4; Vŷłyłz [*duszo*] głos Páńłki łalkáwy/ á opuść iuź łwieckie łpráwy/ iuź idź, á niechćiey więcey mięłzkác/ boć ręce łwe raczy podawać *ArtKanc* K12.

[»[kogo] na sztych podawać« = wytykać: A by też dobrze takowy fię w czym iáko człowiek vniół: nie iuż z tym po kolędzie biegáć/ y onego ná sztych podáwáć *PlutBBud Ov.*]

»tył, tyłu podawać« [w tym: komu (1)] = uciekać; *tergiversari Mącz; aufugere, avolare, commendare se a. mandare se fugae, conferre se a. dare se a. effundi a. penetrare se in fugam, conferre se a. conicere se a. dare se in pedes, diffugere, evolare, fugarn capere a. capessere a. consciscere sibi a. exsequi a. facere, fugere, occipitium et armos ostendere, perfugere, profugere, refugere, subterfugere, suffugere, terga dare a. vertere Cn [szyk zmienny] (7:3): Nie zawždy oni wygrawają, Drugdyć tyłu podawają *BierRozm 11; BielKron 308; PaprPan Hh4; KochPhaen 22; A ci co ztobą teraz przestawiaią/ Twéy fy fortunie/ nie tobie kłaniáią: Skoro tá zniknie/ tył káždy podawa KochPieś 35; KochProp 13; GrochKal 28.**

~ Szereg: »tył(u) podawać, (a, i) uciekać« [szyk 2:1] (3): Moy Pánie Boże/ co rzekę: widząc áno lud Iíráelſki nieprzyácielom íwym tył podáie á vćieka [*terga vertentem*]? *Leop Ios 7/8; Tergiversor, Idę wípák/ podáwam tyłu/ vciekam. Mącz 450a; SkarŻyw 559.* ~

** *Bez wystarczającego kontekstu (2)* : Offero, Podáyę/ Okazuyę/ Ofiaruyę *Mącz 123c, 316c.*

II. [pf Dać wielu osobom [czego komu]: drugich w więzienie pobrał i imienia u nich poodejmował i podawał ich swoim bojarom *StryjPoczqt 427.*]

*** *Bez wystarczającego kontekstu (3)* : *Mącz 123c; Submissus – Podaię, [pułzczam. Calep [1019]a, 1079a.*

Synonimy: **I.1.a.** *tradować; b.α.* *obwieszczać, ogłaszać, publikować; c.* *proponować; d.* *głosić, nauczać, objawiać, obwieszczać, opowiadać, oznajmiać, postanawiać; 2.* *przynosić, przywłaszcząć, udzielać; a.* *dedykować, ofiarować, przypisować; 3.* *mianować, nominować, obierać, wzywać; 5.a.* *skazować; 6.* *ukazować; 8.* *rodzić; 11.* *wyciągać; 12.* *czynić, działać, sprawiać; 13.* *nagrawać się, naśmiewać się, szydzić, wyśmiewać się.*

Formacje współrdzenne cf DAĆ.

Cf **PODAWAJĄCY, PODAWANIE, PODAWANY**

KW, MM